זון אויפגאנג — 8:22.
זון אונטערגאנג — 4.51.

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט

יעדן טאָג

אידישע וואַרט

THE GATEWAY OF THE WEST

THE ISRAELITE PRESS

וועטער: קלאר און קאלט

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 20, No. 9. Winnipeg, Monday Jan. 13, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג מאָנטאג יג׳ טבת, תר״ץ.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

אימיגראציע אין 1929 געווען קלענער. זיי מיט א יאָר פריער

באריכט פאר ערשטע אכט חדשים פון פינאנציעלן יאר צייגט רעדוקציע פון איבער 2,000

אטאווא, יאנוו. 13. — פאר די ערשטע 8 חדשים פון דעם פינאנציעלן יאר, פון אפריל 1 ביז נאוו. 30, 1929, זיינען קיין קאנאדע אריינגעקומען 136,440 אימיגראנטן, — מיט 2,158 וויניקער, ווי פאר דעם זעלבן פעריאד מיט א יאר צוריק.

פון דעם דאזיקן סך־הכל זיינען 56,761 געווען ברייטישע, 24,846 פון די פראנצויזישע שטאטן, 24,230 פון נאר־דעם אייראָפּע, און 29,613 פון 33 אנדערע נאציאנאליטעטן.

ברייטישע אימיגראציע איז געווען אין פארגלייך מיט לעצטן יאר אויף 8,312; אמעריקאנער, אויף 1,507 און נארד־וועסט אייראָפּיאישע אויף 597. דערפאר איז אבער געפאלן ד איינוואנדערונג פון אלע אנדערע לענדער אויף 12,514.

פון דער צאל אימיגראנטן פאר דעם פעריאד זיינען געווען 61,082 דערוואקסענע מענער; 41,194 דערוואקסענע פרויען, און 34,164 קינדער אונטער 18 יאר. אין דעם פארמער קלאס זיינען געליסטעט געווארן 57,831; ארבעטער, 11,214, און דינסטן, 15,428.

אנטערע האט פון די דאזיקע אימיגראנטן געקראָגן 50,949; מאנטאבא, 32,343; קווובעק, 19,934, און די איבעריקע פּראָווינצן — קלענערע צאלן.

פאר די דאזיקע אכט חדשים דאנק אויף 608 22 קאנאדער, וואס האבן געהאט אויסגעוואנדערט אין די שטאטן, צוריקגעקערט זיך קיין קאנאדע.

לופט־פאסט צווישן ווי־ניפעג און פארגא

מאנטרעאל, קווע., יאנוו. 13. — אין אן עפנטלאכער רעדע דא, האט פאסט־מאסטער־דזשענעראל וועניא אנאנסירט, אז א לופט־פאסט באריינונג וועט געפלאנט צווישן ווייניפעג, און פארגא, נארד דאקאטא. וואס וועט פארבינדן מערב קאנאדע מיט די לופט־פאסט ליניעס פון די שטאטן און מזרח קאנאדע.

מר. וועניא האט אויך באריכט די פראגע פון אויסלענדישע קאפיטאל אינוועסטמענטס אין קאנאדע. ער איז גינסטיג צו אזעלכע אינוועסטמענטס, אבער בתנאי, אז דער קאנטראל זאל פארבלייבן אין קאנאדע הענט. ביי איצטיקן מאָמענט איז אויף יעדער טויזנט דאלאר אין אויסלענדישן קאפיטאל אינוועסטירט אין קאנאדע דא $2,140 פון אינוועסטירטן קאנאדער קאפיטאל.

שכנים רעטן זיך פון שריפה אין אפארטמענט

א שריפה איז אויסגעבראָכן נעכטן בייטאג אין דארטשעסטער קאורט, 162 לייקאק סטריט. דער פייער איז אויסגעבראָכן אין׳ם דריטן שטאק, און איז באצייטנס באמערקט געווארן, וואס האט געגעבן א געלעגנהייט אלע שכנים ארויסצוראטעווען זיך, אן וועלכן ס׳איז אומגליק.

עטלאכע בריגאדעס פייערלעשער זיינען באלד געווען אויפן אין פלאץ און האבן אין 35 מינוט צייט געהאט דעם פייער אונטער זייער קאנטראל. דער שאדן פון דער שריפה באטרעפט ארום 20 טויזנט דאלאר.

מזל טוב

א טאכטער געבאָרן צו מר. און מרס. ה. בלאק, 416 בענערמען עווענו. מוטער און קינד אין גוטן צושטאנד.

זאָגט פאָראויס אונטער־נאנג פון אידישן שטעטל אין ווייס־רוסלאנד

(ספעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

מאסקווע, יאנוו. 13 (איטא). — די קאָלעקטיוויזאציע פון לאנדווירטשאפטן אין ווייס־רוסלאנד וועט פירן צום פולשטענדיקן אונטערגאנג פונ׳ם אידישן שטעטל. — האט דאָ פאראויסגעזאָגט אשערא־וויטש, אין זיין רעדע פאר דער פּלענארער סעסיע פון די ווייס־רוסישע יעווטעקציעס.

"דאס דארף אונז אבער ניט באדאנגען", — האט אשערא־וויטש געזאָגט, — "ווייל מיר זיינען ניט פאראינטערעסירט אין דער קעסטענע פונ׳ם שטעטל ווי אזעלכן נאר אין הילפן זייער אריבער אידישער באפעלקערונג צו ווערן פּראָדוקטיוו".

פאסט אפיס דעפארט־מענט האט פארלוסטן

אטאווא, יאנוו. 13. — עס ווערט אפּגעשאצט, אז דער קאנאדער פאסט אפיס דעפארטמענט וועט אין פארלויף פון דעם פיסקאלן יאר האבן א דעפיציט פון ארום צוויי מיליאָן דאלאר. דע רדעפיציט איז דער רעזולטאט פון פרייער צושטעלונג פון בריוו צו די פארמערס און ווייל דער פאסט פון דער רעגירונג בריוו און דאקומענטן וואָס ווערן דורך דער פאסט צוגעשטעלט פריי פון קאסטן, באטרעפט 750 טויזנט דאלאר.

די עקספּערימענטן פון לופט פאסט וועט ביז צום סוף פון פיסקאלן יאר אפּקאסטן 1 מיליאָן און צוויי הונדערט טויזנט דאלאר.

דערפאלגרייכער קאמף קעגן ראצן־אין וויניפעג

שוין פערצן יאר אז אין וויניפעג גייט אן א מלחמה, און טאקע מיט בלוט פאר־גיסונג, אבער ניט אלע ווייסן פון דעם.

אין יאר 1916 האט דער וויניפעגער גע־זונטהייט דעפארטמענט דערקלערט מלחמה מיט צו ראצן, און זינט דאמאלסט זיינען 70,385 ראצן געפאלן אין שלאכט.

די "דעלגער" וועלכע קעמפן אין דער פראָנט ליניע, קריגן פון געזונטהייט דע־פארטמענט פינף סעט פאר יעדן ראצן עץ.

"עמעס" סטראשעט "איטא" קאָרעס־פּאָנדענט פאר אָנפרעגן בילדונג קאָ־מיסאר וועגן שטעלונג צו העבריאיש

לאָנדאָן, (איטא). — דערפאר ווייל דער מאסקווער קאָרעספּאָנדענט פון דער "אידישער טעלעגראפן אגענטור", באָ־ריס סמאָליאר, האט זיך געווענדעט צו דעם סאָוועטישן בילדונגס קאָמיסאר, אנ־דרעי בובנאָוו, אז ער זאָל אריינשאָנען זיין שטעלונג בנוגע דעם אונטערריכט פון העבריאיש אין רוסלאנד, איז דער "מאָ־סקווער "עמעס", די אידישע קאָמוניסטי־שע צייטונג, אריינגעקומען מיט אן אר־טיקל דער אויסגאבע פון 8טן דע־צעמבער, אין וועלכן דער "איטא" קאָ־רעספּאָנדענט ווערט שארף אטאקירט. די צייטונג גיט אויך א וואונדן, אז די סאָ־וועט רעגירונג זאָל פארבאָטן סמאָליאר׳ן אין פארצוועצן זיין טעטיקייט אין רוסלאנד.

"אויב גרעסערע מענשן האבן געכאפּט איבער די הענט, איז וואס וועט זיין מיט דעם "דאָלאר־קאָרעספּאָנדענט סמאָליאר?", פרעגט דער "עמעס" ביים סוף פון זיין ארטיקל קעגן סמאָליאר׳ן.

דער "עמעס" באשולדיקט סמאָליאר׳ן אין אריינמישן זיך אין די אינערלאכע ענינים פון סאָוועט רוסלאנד. די צייטונג שלעגט אויף אים אן דערפאר, וואָס ער האט מיט אייניקע חדשים צוריק פאר־עפנטלאכט אין אויסלאנד די ידיעה, אז די אידישע קאָלאָניסטן אין רוסלאנד וועלן דארפן ארבעטן אום יום־כפור, צוליב דעם באשטימטן קאָלעקטיוויזאציע טאָג. און אז צוליב דעם האט דער וויצע־פּרעזידענט פון סאָוועט רוסלאנד, פּעטער סמידאָ־וויטש, אָפּגעלייגט פאר די אידישע קאָ־לאָניסטן דעם קאָלעקטיוויזאציע טאָג פון יום כפור אויף אן אנדערן טאָג.

דער "עמעס" שרייבט ווייטער: "און איצט האט זיך דער קאָרעספּאָנדענט סמאָליאר, דערלויבט צו ווענדן מיט א ברייו צו דעם נייעם בילדונגס קאָמיסאר, חבר בובנאָוו. ער דערלויבט זיך אָנצו־ווייזן חבר בובנאָוו, אז די "רדיפות" אויף לשון קודש און לשון קודש׳ע שולן הייסן אראָפּ. די סימפּטאָמען צום ראטן פאָרבאנד.

צווישן אנדערע חטאים וואַרפט אויך דער ארטיקל אויף סמאָליאר׳ן, אז ער האט יום כפור באזוכט די שולן אין מאָ־סקווע צוזאמען מיט אנדערע אויסלענדי־שע קאָרעספּאָנדענטן, כדי צו זעען די ווירקונג פון דעם אנטירעליגיעזן קאמ־פּיין, און אויך אז סמאָליאר האט באזוכט די אידישע קאָלאָניע כדי זיך דארט באַ־קאַנען מיט דער לאגע.

דער ארטיקל אין דעם "עמעס" איז גע־שריבן געווארן דורך א וויטיקן פירער פון דער יעווסעקציע, וועלכער באהאלט זיך אונטער דעם פּסעודאָנים "א שלאָנ־ברינגאדניק".

רעכטע זינן ביי ספּעציעלער קאָנווענשאָן פון אינדעפּענ־דענט ארבעטער רינג

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו ד. א. וו. פון דזש. שובאָוו)

באסטאָן, יאנוו. 13. — 97 דעלעגאטן, פון 86 ברענטשעס, האבן זיך באטייליקט אין דער ספּעציעלער קאָנווענשאָן פון דעם אינדעפּענדענט ארבעטער־רינג אפּגעהאלטן דא אין אמבאסאדאר פעלעס.

די קאָנווענשאָן האט מיט 52 שטימען צו 45 גוט געהייסן די פונקטן 3 און 4 פון ארטיקל 13 פונ׳ם דעקרעט פונ׳ם סוף־רים קאורט, לויט וועלכן קיין שום פּאָלי־טישע פּארטיי, ארבעטער יוניאָן, אדער אויסגאבע זאָל ניט געשטיצט ווערן פון דער ארגאניזאציע. דער דאזיקער פונקט פון דער קאָנסטיטוציע קאָן ניט צוריקגע־צויגן ווערן, סיידן מיט א מערהייט פון זיבן־אכטל שטימען.

עס וועט אויך נויטיק זיין, אז אלע דע־לעגאטן לענאל אנגענומען פונ׳ם נאציאָ־נאלן ראט זאָלן איבערגעגעבן ווערן צו א רעפערענדום אין אנקלאנג מיט׳ן ארטיקל 40 פון דער קאָנסטיטוציע.

בלויז די מיטגלידער, וואָס זיינען אריין אין דער ארגאניזאציע ביז נאָוועמבער 3, 1929, האבן דאָס רעכט צו שטימען אי־בער די רעפערענדום.

דער אזוי גערופענער "סטרייט דזשע־קעט" (העמד וואָס מען טוט אָן אויף אומ־רואיקע משגעגים) איז געגענומען געווארן נאָך זייער טומלדיקע און היציקע דיסקו־סיעס.

די פאָלגנדיקע באאמטע זיינען דער־ווייל געווארן: נאציאָנאלער פארזיצער, לואיס הייזדאָן; וויצע־פארזיצער, א. טראכטמאן; פּראָטאָקאָל סעקרעטאר, ווי־ליאם רייזנקין; קאסירער, ס. ווילקאן; באַרד אף אפּילס, — מ. ריקלין, א. מאלדוי, א. גרינפילד, ד. מאנאסאן, מ. קאניקאוו; נאָ־ציאָנאלע עקזעקוטיווע, — זיבן פון ניין דערוויילט, — ס. מאלקיעל, מ. רובין, ס. באַרקאן, נ. אָרנשטיין, ס. המיט, ה. לעס־לער, י. טאָרלאוו, די איבעריקע צוויי ס. עגראָוו, נ. ראָטבערג, זיינען דורכגע־פאלן, קרינגדיק 41 און 48 שטימען פון א סך הכל פון 97.

די קאָנווענשאָן באאמטע זיינען געווען: — זעליק אין ווילקאָן, פארזיצער און גע־הילפן־פארזיצער, און מאָרים הייזלוב, פּראָ־טאָקאָל סעקרעטאר.

ביטערער קאמף צווישן רעכטע און לינקע

די קאָנווענשאָן איז געווען שארף צע־טיילט צווישן די רעכטע און די לינקע. די לינקע האבן שטענדיק געשטימט אין בלאָק מיט 45 שטימען, און די רעכטע — מיט 52.

די וויכטיקסטע לינקע רעדנער זיינען געווען זאלצמאן, סילווער, אלמאזאוו, הורוויטש, גראס, פינקלשטיין, קאַרפּילאוו און סלייטער; און פון די רעכטע — הייר־סאן, טאביאש, מאנאסאן.

די לינקע האבן אין געוויסע מאָמענטן געפּרואווט טעראָרזירן און פארכאפּן די קאָנווענשאָן. די רעכטע האבן אבער ניט געלאָזן זיך און געהאלטן דעם קאָנטראָל. די רעכטע האבן באשלדיקט די לינקע, אז זיי האבן געזוכט אָנצופיל די ברענטשעס מיט קראָנקע און מיט אלטע, אויב זיי זיי־נען נאר קאָמוניסטן, כדי צו פארכאפּן דעם אָרדען. די לינקע האבן דאָס געלייקנט און האבן גע׳טענט׳ט, אז זיי האבן געזוכט צו פארשטארקן דעם אָרדען דורך פרישן בלוט.

צום סוף איז די קאָנווענשאָן פארזיצן געווארן, ווייל די לינקע האבן געפאָדערט אן אפּענעם "ראָל קאָל" אויף דעם אמענד־מענט, כאָטש די קאָנווענשאָן קאָמיסיע האט איינגעשטימט, אז אלע אפּשטימונ־גען זאָלן דורכגעפירט ווערן דורך פאר־מאכטע צעטלאך. עס איז אויסגעבראָכן א שטורעם, וואָס האט זיך שיר ניט פאר־וואנדלט אין א ראָאָב. די לינקע האבן געשריען און געסטראשעט, כאָטש יאָס־טער טאביאש און די אדוואָקאטן הורוויץ און האָפּמאן, פון די רעכטע און פון די לינקע, האבן איינגעשטימט נאָכצופאָלגן דעם באַ־שלוס. פון נעהיימער אפּשטימונג.

צום סוף האבן די רעכטע נאָכגעגעבן, כדי צו מאכן א סוף פונ׳ם טומל. די רעכ־טע האבן געוואונען מיט 52 צו 45. די לינקע, וועלכע האבן געוואָלט אן אפּענע אפּשטימונג, ווייל זיי האבן געהאפּט אז אייניקע רעכטע דעלעגאטן האבן נעקראָגן אינסטרוקציעס פון די ברענטשעס צו שטי־מען קעגן דעם אמענדמענט, זיינען דאָ אויסגעפייפט געווארן פון די רעכטע.

די וויכטיקערע באאמטע פון אינדעפּענ־דענט ארבעטער רינג האבן אויסגעדריקט זייער צופרידנהייט מיט דעם וואָס דער אמענדמענט איז אָנגענומען געווארן ווייל ער וועט באשיצן דעם פרינציפּ פון אומ־פארטייאישקייט פונ׳ם אָרדען און זיין פרייע פּלאטפאָרמע, וואָס ער האט אָפּגע־היט פאר די 23 יאָר פון זיין עקזיסטענץ.

לעצטע לעקציע פון לייבוש לערער מארגן אוו.

מאָרגן, דינסטאָג, 8.30 אוונט, וועט לייבוש לערער, באקאנטער אידישער פּעדאָ־גאָג, קינדער פּסיכאָלאָג און קולטור טוער, האלטן זיין לעצטע לעקציע אויף זיין איצ־טיקן באזוך אין ווייניפעג.

די טעמע פון זיין מאָרגנדיקער לעקציע וועט זיין: "נייע אויפפאסונגען פון פסי־כישן לעבן". אלע זיינען נעבעטן צו קומען פונקט אין צייט 8.30 אוונט, אין פרץ זאל

אראבישע צייטונג באריכטעט וועגן שפאלטונג צווישן מאָ־מעדאנישע אראבער און קריסטלאכע

ירושלים, יאנוו. 13 (איטא). — די אראבישע צייטונג "עלזאראם מוסטאקים" באריכטעט וועגן א שפאלטונג וואָס עס הערשט צווישן די קריסטלאכע און מאָ־מעדאנישע אראבער אין פאלעסטינע. די צייטונג באקלאגט זיך, אז א נייע ארגא־ניזאציע אי׳ זגעשאפן געווארן, וועלכע איז צו גונסטן דעם פאלעסטינער מאנדאט, און אז די דאזיקע ארגאניזאציע באאייני־פלוסט אלץ מער די אראבישע עקזעקוטי־ווע; די זעלבע צייטונג פארענטלאכט א בריף פון די אראבישע סוחרים אין מולי־קערעס, אין וועלכן עס ווערט דערקלערט אז די אראבער נוצן אויס דעם אנטי־אידישן באיקאט פאר איינגעע פּראָפיט.

שוועסטער אוונט פון מוטער פאראיין פון ת״ת

דער מוטער פאראיין פון ת״ת פירט דורך א שוועסטער־אוונט היינט, אוונט, אין דער גרויסער ת״ת. דר. קאב־לינסקי וועט ריידן.

דזשעמאל הוסייני דערקלערט פאר "יוניטעד ניוס", אז ארץ־ישראל איז ווי א באוואפנטער לאגער — סטראשעט אז אראבער פון שכנות־דיקע לענדער וועלן קומען צו הילף — זאָגט אז אידן מוזן אויפגעבן שטרעבונג צו אידישער נאציאָנאלער היים אין פאלעסטינע

(ספּעציעלע טעלעגראמעס צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

לאָנדאָן, יאנוו. 13. — אין אן אינטער־וויו מיט דער "יוניטעד ניוס", האט דזשעמאל הוסייני, סעקרעטאר פון דער פאלעסטינער אראבישער עקזעקוטיווע, דערקלערט, אז די לאגע אין ארץ־ישראל איז א קריטישע, אז דאָס לאנד שטעלט מיט זיך פאר א באוואפנטן לאגער, און אז מען קאָן דאָרטן דערוואַרטן נייע אויס־ברוכן צו יעדן מאָמענט.

הוסייני סטראשעט, אז אזא אויסבראוך איצט וועט זיין א סך ערנסטער ווי דער פריעריקער, ווייל סיי די אידן אין סיי די אראבער זיינען גוט באוואפנט, און ווייל די אראבער פון סיריע און עבר־הירדן און די בעדואינער פון מדבר וועלן זיך אויף באטייליקן אין זיי.

הוסייני שטימט אין, אז די אידן זאָלן האבן "א קולטורעלע היים" אין פאלעסטי־נע. די אראבער וועלן אבער ניט דולדן, האט ער געזאָגט, אז די אידן זאָלן שטרעבן צו האבן דאָרטן א נאציאָנאלע היים.

"א סך גלויבן, אז ס׳איז ניטא קיין אורזאך פאר דאר", האט ער געזאָגט, "דאָס איז אבער ניט אזוי. די איצטיקע רואיקייט איז ניט מער ווי די שטילקייט פאר א שטורעם".

"יעדער טאָג וואָס גייט דורך איז א גע־פאר", האט ער ווייטער געזאָגט. "עס איז דא איצט א פולשטענדיקער נאטאָנענכרוף פון קאָמערציעלע און געזעלשאפטלאכע באציאונגען צווישן די אראבער און די אידן, כאָטש צווישן די אראבער זיינען

בעלגישע קענינגלאכע פאמיליע צוריק פון דער חתונה

ברוסעל, יאנוו. 13. — די בעלגישע קע־נינגלאכע פאמיליע איז נעכטן געקומען צו־ריק פון ריים, וואו זי האט זיך באטייליקט אין דער חתונה פון דער בעלגישער פרינ־צעסין, מאריא־זשאזע. צום איטאליענישן קרוין־פרינץ, הומבערט.

275 קאָמוניסטן ארעס־טירט אין בערלין

בערלין, יאנוו. 13. — די הינע פּאָלי־ציי האט דא ארעסטירט 275 קאָמוניסטן, מענער און פרויען, אין א ראָאָב. איין פּאָליציסט איז פארוואונדעט געווארן.

די ארומיקע נאכט זיינען פארבלאָקאָ־דירט געווארן פון דער פּאָליצאי וועלכע האט אָפּגעפייערט אייניקע שאסן אין דער לופט כדי אָפּצושרעקן דעם עולם. אין פארלויף פון לעצטער וואָך זיינען דאָ פארגעקומען צוויי צוזאמענשטויסן צווישן דער פּאָליצאי און קאָמוניסטן.

ר. אבראמאָוויטש קומט קיין ווייניפעג

ר. אבראמאָוויטש, באוואוסטער סאָציי־אליסטישער פירער און לעקטאָר, איז די־טעג אנגענומען פון אייראָפּע קיין אמע־ריקע און מאכט א לעקציע־טור אויבער׳ן לאנד. ער וועט אויף באזוכן ווייניפעג און וועט דא אויסגעקלערט לעקציעס אין משך פון דער ערשטער וואָך אין פעברואר מער איינצלהייטן וועלן שפּעטער אנאָ־סירט ווערן.

ריכטער פּסק׳נט, אז מאן מוז זיינען פאר זיין פרוי

שיקאגא, איל., יאנוואר 13. — "זינג פאר מיר ווילקאָם אדער גיב מיר א נט" — אזוי האט געטענה׳ט מרס. דזשאן ראנא־וואק צו איר מאן אין א היגן געריכט. און אויב מר. ראנאוואק׳ן איז ליב זיין פרוי, וועט ער פאר איר מוזן זינגען, אז ניט וועט ער ווערן "אויס כלה און צוריק א מויד".

מרס. ראנאוואק האט זיך פארליבט אין איר מאן אויסשליסלאך פאר זיין שיינער שטימע. און בלויז דערפאר האט זי מיט אים חתונה געהאט. די ערשטע צייט נאָך דער חתונה האט ער פאר איר געזונגען וועגן ער האט נאר געהאט פרייע צייט, אבער שפּעטער איז ער פון דעם מיד גע־ווארן און ער האט אנגעהויבן צו שווייגן.

לעצטע וואָך איז דאָס מוזיקאלישע פאר דערשינען אין א היגן געריכט וואו די פרוי האט אנגעקלאגט איר מאן אז ער זינגט ניט מער. אויף זיין שליס׳מזל איז דער ריכטער אויף א מוזיקאלישער מענש, און ער האט צוגע׳פּסק׳נט אז מר. ראנאוואק זאָל זינגען פאר זיין ווייב׳ל צוויי מאל א טאג.

פיר טויט פון פּאָפּוניי קראנקהייט

בערלין, יאנוו. 12. — פיר פרויען זיינען געשטאָרבן די טעג אין פארשיי־דענע טיילן פון דייטשלאנד פון "פּאָפּו־ניי קראנקהייט". לכתחילה האט מען אנגענומען, אז זיי זיינען געשטאָרבן פון לונגען־אנטצינדונג, אבער שפּעטער האט מען אויסגעפונען, אז זייער טויט איז גע־קומען פון "פּסיטאכיזם", א קראנקהייט מיט וועלכער זיי האבן זיך אנגעשטעקט פון די פּאָפּוניי׳ן וואָס זיי האבן גע־עקראָגן.

גלח מאָנט 100 מיליאָניקע ירושה; וועט גיין אין משוגעים הויז

מאָנטרעאל, קווע., יאנוו. 12. — דעווי, זאָלן האבן געווען אונטערגעשריבן כלו־מר׳שט פון מר. פּעראָן, ווען ס׳איז איצט געקומען צו זיין פּראָצעס, האבן די דאָק־טוירים אים אנערקענט פאר א פאַרריק־טען, און דער משפט איז אויפגעגעבן געווארן.

(::)

פרוי אָנגעקלאגט אין דערמאָרדן זיכן מענער

פּראָג, יאנוו. 12. — אנגעס ביטנער, א פּויערטע, פונ׳ם דאָרף באבראוישקא, טשעכאָסלאָוואקיע, איז ארעסטירט געווא־רען אויף דער קלאגע פון דערמאָרדן 2 מענער אין פינף ליבהאבער. די קלאגע לויטעט, אז זי האט אייניקע פון די מאָר־דער באגאנגען אליין, און צו דער אנדערע האט זי אויפגערייצט אירע פריינדנס.

די פּאָליציי איז אינפאָרמירט געווארן פון אייניקע פון אירע פריינדנס, נאָך א אָנרוף וואָס איז אויסגעבראָכן צווישן זיי.

"יוניטעד ניוס" איז ווי א באוואפנטער לאגער — סטראשעט אז אראבער פון שכנות־דיקע לענדער וועלן קומען צו הילף — זאָגט אז אידן מוזן אויפגעבן שטרעבונג צו אידישער נאציאָנאלער היים אין פאלעסטינע

(ספּעציעלע טעלעגראמעס צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

ניטא קיין אנטיסעמיטישע געפילן".

די שולד פאר׳ן באיקאט וואָרפט הוס־ני ארויף אויף די אידן. זיי זיינען עס געווען די ערשטע, האט ער געזאָגט, צו באיקאטירן די אראבישע פּראָדוקטן הענ־לער, און די אראבער האבן געעגנטפערט מיט א באיקאט קעגן די אידישע געשעפטן "וואָס פאר א רעכט האבן די אידן אויף א נאציאָנאלער היים אין פאלעסטינע", ראָפט ער געפרעגט, "ווען די אראבישע באַ־פעלקערונג פון לאנד איז 750 טויזנט, צו א אידישער וואָס פון 140 טויזנט".

צאל פון אנשטעקנדיקע קראנק הייטן געוואקסן

לויט א באריכט פארעפנטלאכט פון געזונטהייט דעפארטמענט אין די צאל פון אנשטעקנדיקע קראנקהייטן געשטיגן לעג־טע וואָך אין ווייניפעג.

אין פארלויף פון לעצטער וואָך זיינען פארגעגיסטרירט געווארן 31 פאלן פון טשיקאפּאקס, 6 דיפטעריא פאלן, 39 פאלן מאמפּס, 4 סקאַרלאטין, 2 שווינדזוכט, 20 קייך־הוסט. ס״ה 102 פאלן אין פארגלייך צו 69 מיט א וואָך פריער. דריי טויזן פאלן זיינען לעצטע וואָך פארגעגיסטרירט געווארן, 2 פון שווינדזוכט און איין פאל פון אינפלועצע.

(::)

בעלגישע ווייטער קאָנגאָ אין דערמאָרדן זיכן מענער

ברעזאָוויל, יאנוו. 13. — אין בעלגישע קאָ־נגאָ איז דא ארעסטירט 275 קאָמוניסטן, מענער און פרויען, אין א ראָאָב. איין פּאָליציסט איז פארוואונדעט געווארן.

די ארומיקע נאכט זיינען פארבלאָקאָ־דירט געווארן פון דער פּאָליציי וועלכע האט אָפּגעפייערט אייניקע שאסן אין דער לופט כדי אָפּצושרעקן דעם עולם. אין פארלויף פון לעצטער וואָך זיינען דאָ פארגעקומען צוויי צוזאמענשטויסן צווישן דער פּאָליציי און קאָמוניסטן.

(::)

"עמעס" אין שפּיטאָל; פרוי אונטער ארעסט אויף קלאגע פון שיסן אים

הערמאן בראָוניינג, א פּויטערוואַרג הענד־לער פון 220 האַרגרייוו סטריט, לינקס אין שפּיטאָל א פארוואונדעטער פון א רעוואָל־ווער קוילן און זיין פרוי, לעסי, איז ארעס־טירט געווארן און שפּעטער ארויסגעלאָזן געווארן אויף ערבות (בייל), אויף דער קלאגע, אז זי האט געשאָסן אויף איר מאן. בראָוניינג וואוינט איז ניט ערנסט.

עס ווערט פארשטאנען אז בראָוניינג האט זיך צעקריגט מיט זיין פרוי איבער דער ארבעט וואָס זי האט געמאכט אויף דעם אוטערשלאָק פון א פּויטערנעס מאנטל און אז בראָוניינג זאָל זיך האבן באנוצט מיט ניט קיין צו העפלאכע שפּראך צו זיין פרוי.

די דאָזיקע האנדלונג פון איר מאן זאָל זי האבן אויפגערעגט און זי איז, לויט דער פּאָליציי, אריינגעלאָפן אין שלאָפצימער און זי האט א כאַפּ געטאָן א רעוואָלווער פון א שופלאד און האט אויסגעשאָסן אויף

אראבישער סעקרעטאר סטראשעט מיט נייע אומרוען אין א״י

ראָנט פון אינדיאנישן שטעטל אין מערב קאנאדע

אימיגראציע אין 1929 געווען קלענער. זיי מיט א יאָר פריער

לאָנדאָן, יאנוו. 13. — 97 דעלעגאטן, פון 86 ברענטשעס, האבן זיך באטייליקט אין דער ספּעציעלער קאָנווענשאָן פון דעם אינדעפּענדענט ארבעטער־רינג אפּגעהאלטן דא אין אמבאסאדאר פעלעס.

די קאָנווענשאָן האט מיט 52 שטימען צו 45 גוט געהייסן די פונקטן 3 און 4 פון ארטיקל 13 פונ׳ם דעקרעט פונ׳ם סוף־רים קאורט, לויט וועלכן קיין שום פּאָלי־טישע פּארטיי, ארבעטער יוניאָן, אדער אויסגאבע זאָל ניט געשטיצט ווערן פון דער ארגאניזאציע. דער דאזיקער פונקט פון דער קאָנסטיטוציע קאָן ניט צוריקגע־צויגן ווערן, סיידן מיט א מערהייט פון זיבן־אכטל שטימען.

לעצטע לעקציע פון לייבוש לערער מארגן אוו.

ר. אבראמאָוויטש קומט קיין ווייניפעג

בעלגישע קענינגלאכע פאמיליע צוריק פון דער חתונה

ריכטער פּסק׳נט, אז מאן מוז זיינען פאר זיין פרוי

גלח מאָנט 100 מיליאָניקע ירושה; וועט גיין אין משוגעים הויז

פרוי אָנגעקלאגט אין דערמאָרדן זיכן מענער

"עמעס" אין שפּיטאָל; פרוי אונטער ארעסט אויף קלאגע פון שיסן אים